

การยกระดับองค์การเกษตรกรพื้นฐาน สู่สถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ

กรณีศึกษา : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอกรข้าวข่ายงูไฮ้ง
ชมภู ๖ อังฮวดแขวง

กองพัฒนาเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำขวัญ

เอกสารวิชาการ เรื่อง การยกระดับองค์กรเกษตรกรพื้นฐานสู่สถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ กรณีศึกษา : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธสง หมู่ 5 จังหวัดแพร่ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานสู่ความสำเร็จของกลุ่มฯ ให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชนและเป็นแนวทางการบริหารจัดการให้องค์กรเกษตรกรอื่น ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นการสร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกรต่อไป

กองพัฒนาเกษตรกร ขอขอบพระคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่งจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองแพร่ และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธสง หมู่ 5 จังหวัดแพร่ ในการให้ข้อมูลและภาพประกอบสำหรับการจัดทำเอกสารวิชาการฉบับนี้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กองพัฒนาเกษตรกร
สิงหาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
1. ข้อมูลพื้นฐาน	1
2. ความเป็นมา	1
3. เส้นทางสู่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ	3
3.1 จุดเริ่มต้นและแรงบันดาลใจ	3
3.2 การเตรียมตัวในช่วงการคัดเลือก	4
3.3 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลหลังจากที่ได้รับรางวัล กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ	5
3.3.1 ประโยชน์ต่อกลุ่ม	
3.3.2 ประโยชน์ต่อชุมชน	
3.3.3 การขยายผล	
3.4 เป้าหมายการบริหารจัดการกลุ่มในอนาคต	8
3.4.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์ ผสมผสานการออกแบบ	
3.4.2 พัฒนาแนวทางการสื่อสารระหว่างสมาชิกในแต่ละรุ่น	
3.4.3 การจัดการเงินทุน	
4. ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จ	9
4.1 บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดแพร่	9
4.2 แนวคิดการขับเคลื่อนของประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	10
4.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิก	11
4.4 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	12

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธสง หมู่ ๕

1. ข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 ชื่อกลุ่ม : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธสง หมู่ 5
- 1.2 จัดตั้งเมื่อ : วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2547
- 1.3 สมาชิกปัจจุบัน : จำนวน 71 คน (อายุเฉลี่ย 58 ปี)
- 1.4 ประธานกลุ่ม : นางบุญมี อ่อนน้อม
- 1.5 ที่ทำการกลุ่ม : เลขที่ 58 หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งไธสง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
- 1.6 โทรศัพท์ : 092 852 9756
- 1.7 กิจกรรมหลักที่กลุ่มดำเนินการ : การผลิตผ้าหม้อห้อม

2. ความเป็นมา

พื้นที่บ้านทุ่งไธสง หมู่ที่ 5 เป็นพื้นที่การเกษตร ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ประสบปัญหาหาราคาข้าวตกต่ำทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จนเมื่อปี พ.ศ. 2547 จึงได้มีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทอผ้าหม้อห้อมและผลิตเสื้อผ้าหม้อห้อมโบราณขึ้นเพื่อสร้างรายได้ด้วยการนำต้นห้อมซึ่งเป็นพืชประจำถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับ

การถ่ายทอดจากบรรพบุรุษเชื้อสายลาวพวน เมืองเชียงขวาง ประเทศลาว ที่มีวิธีการย้อมตามสูตรโบราณและเป็นเอกลักษณ์ของชาวทุ่งโฮ้ง ซึ่งสมาชิกในครอบครัวสามารถทำได้ทุกคนเมื่อยามว่างจากงานในไร่นาหรือหลังจากเลิกเรียน และจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยใช้ชื่อว่า “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งโฮ้ง หมู่ 5” เริ่มจากการรวมหุ้นรายละ 10 บาท ปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิกทั้งหมด 71 คน ดำเนินกิจกรรมการผลิตผ้าหม้อห้อมเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้สมาชิกกลุ่มๆ และมีการขยายผลต่อยอดประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนรุ่นเก่าร่วมกับไอเดียและเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากคนรุ่นใหม่ในการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องตรงกับความต้องการของตลาด

ปัจจุบันกลุ่มฯ ได้ปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งผลิตภัณฑ์เดิมมีการผลิตเฉพาะเสื้อที่เรียกว่าเสื้อขาวนา โดยได้พัฒนาเป็น เช่น ผ้าคลุมไหล่ รองเท้า ผ้าพันคอ กางเกง กระเป๋า เครื่องประดับตกแต่ง และของที่ระลึก โดยสามารถขยายช่องทางการตลาดไปยังต่างประเทศ เช่น จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน และยุโรป เป็นต้น สร้างมูลค่าเพิ่มจากเสื้อขาวนา จำหน่ายราคา 100 - 150 บาท เป็น 150,000 บาท และผลิตภัณฑ์หม้อห้อมของกลุ่มยังได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (GI) “ผ้าหม้อห้อมแพร์ Mor Hom Phrae Fabric” เครื่องหมายผลิตภัณฑ์ OTOP และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนอีกด้วย

นอกจากนี้กลุ่มฯ ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนเรียนรู้และศึกษาวิธีการทำหม้อเปียกจากปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดแพร่ จนทำให้กลุ่มฯ สามารถผลิตหม้อเปียกได้เอง อีกทั้งกลุ่มฯ มีการนำเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัยมาพัฒนากระบวนการผลิตช่วยให้ประหยัดเวลา แรงงาน และมีมาตรฐานในการผลิต เช่น เครื่องตีน้ำห้อม เครื่องตัดผ้า จักรเย็บผ้าอุตสาหกรรม ประเภทจักร ๓ เส้น จักร ๕ เส้น พิมพ์ปั๊มเทียนลวดลายต่าง ๆ

ส่งเสริมการปลูกหม้อ

เครื่องตีน้ำห้อม

3. เส้นทางสู่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ

3.1 จุดเริ่มต้นและแรงบันดาลใจ

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธ้ง หมู่ 5 ดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องและมั่นคงมาเป็นเวลานานถึง 20 ปี มีการพัฒนากิจกรรมเพิ่มขึ้น สามารถขยายผลต่อยอด ไปจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน จำนวน 4 แห่ง ที่พัฒนาเป็นสินค้า OTOP

ช่วยสร้างโอกาสทางการตลาดและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน สร้างกิจกรรมให้คนในชุมชน ทุกช่วงวัย โดยสมาชิกอาวุโสคอยดูแลให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมและมีสมาชิก รุ่นใหม่เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาการผลิตผ้าหม้อห้อม และประยุกต์ให้มีความร่วมสมัย ตรงกับความต้องการของตลาด โดยกลุ่มฯ ร่วมผลักดันและสนับสนุนให้ทายาทสมาชิกเข้าร่วม โครงการการสร้างนักออกแบบรุ่นใหม่ หรือ “Phrae Young Designer” เพื่อเป็นการสร้าง ทายาทสืบทอดภูมิปัญญาการทำผ้าหม้อห้อมบ้านทุ่งไธ้ง และมุ่งสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ้าหม้อห้อมแพรวแบบครบวงจรเพื่อก้าวสู่ตลาดสากลในอนาคต

เมื่อคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มฯ พิจารณาร่วมกันแล้วว่า กลุ่มฯ มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการและการดำเนิน กิจกรรมประกอบกับมีความต้องการหาช่องทางเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาการทำผ้าหม้อห้อม

ให้เป็นที่รู้จักของผู้คนหลากหลาย เพื่อเป็นการสร้าง เครือข่ายและเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่สมาชิก ในกลุ่มฯ จึงสนใจที่จะสมัครเข้ารับการค้าคัดเลือก เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่น โดยเริ่มจากการสมัคร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัดเป็นขั้นแรก

3.2 การเตรียมตัวในช่วงการคัดเลือก

เมื่อกลุ่มฯ เห็นพ้องต้องกันว่า จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่น จึงมีการวางแผนเตรียมตัวก่อนสมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยประธานและคณะกรรมการกลุ่มได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การคัดเลือกในแต่ละพื้นที่ทั้งระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับประเทศ เป็นระยะเวลา 3 ปี เพื่อศึกษาวิธีการและเก็บข้อมูลนำมาปรับปรุงแก้ไขในกลุ่มของตนเอง เพื่อบริหารจัดการกลุ่มฯ ให้ประสบความสำเร็จ และสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2565 โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองและสำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการคัดเลือก ดังนี้

สมาชิกกลุ่มฯ รับทราบเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงาน
ของกลุ่ม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมของกลุ่ม
ให้ดียิ่งขึ้นผ่านการประชุมกลุ่มเป็นประจำทุกเดือน

มีข้อตกลงของสมาชิกกลุ่มฯ คือ ความซื่อสัตย์
ความสามัคคี โปร่งใส ทุกคนมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ

การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารกับชุมชน
เป็นพื้นที่เรียนรู้ของชุมชน มีเยาวชน และคณะ
ศึกษาดูงานเข้ามาศึกษากิจกรรมของกลุ่มฯ

สร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้ามาพัฒนา
ต่อยอดเลือหม้อห้อมให้มีความโดดเด่น ผสมผสาน
ความทันสมัยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งทำหน้าที่
การประชาสัมพันธ์ การตลาด และออกบูธ
แสดงสินค้า ซึ่งช่วยให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

สมาชิกและคณะกรรมการ มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่
ของตนเองเป็นอย่างดี มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกชัดเจน
ตามความสนใจ แต่ละหน้าที่สามารถทำแทนกันได้

สมาชิกกลุ่มฯ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอน
อย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการ ร่วมคิด ร่วมวางแผน
ร่วมดำเนินงาน ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผลประโยชน์
และการพัฒนาศักยภาพตามความถนัดของแต่ละคน
อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

สมาชิกทุกคนทราบถึงข้อมูลรายรับ - รายจ่าย
ของกลุ่มอย่างเปิดเผย

จัดตั้งร้านค้าชุมชนและร้านค้าเครือข่าย
เป็นเสมือน Showroom นำเสนอผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

“ โดยเน้นการพัฒนาสมาชิกทุกคนให้สามารถสร้างการรับรู้ การสื่อสารภายในกลุ่ม
การฝึกทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการพัฒนาความโดดเด่นของตนเองได้ ”

3.3 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลหลังจากที่ได้รับรางวัล กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ

หลังจากที่กลุ่มฯ ได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2565 และได้เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลในงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี 2565 เป็นความภาคภูมิใจของคนทั้งจังหวัด เป็นแบบอย่างให้เกิดการรวมกลุ่มในจังหวัดขยายผลสู่กลุ่มอื่น ๆ ให้มีโอกาสเข้าถึงการประกวดในระดับประเทศได้ และยังสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มอื่น ๆ ได้เกิดความภาคภูมิใจในกลุ่มตนเองมากยิ่งขึ้น ได้รับการยกย่องและยอมรับอย่างกว้างขวางจากหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมประกาศเกียรติคุณยกย่องให้ความสำคัญ สร้างเป็นแรงบันดาลใจที่ดีในการขับเคลื่อนกลุ่มให้มีความเข้มแข็งยั่งยืน และพร้อมที่จะถ่ายทอดความภาคภูมิใจสู่รุ่นต่อไป

3.3.1 ประโยชน์ต่อกลุ่ม

1. เป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธ้ม หมู่ 5 ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เกิดการเจรจา มีฐานลูกค้าเพิ่มขึ้นผ่านกระบวนการการจัดงานแสดงสินค้า เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย ส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์ เช่น ลายดอกกรีก ราชภัฏยา มีกลุ่มเป้าหมายหลัก มี Order จากฐานลูกค้า ทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน และกลุ่มยังคงพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น แต่ยังคงวิธีการยึดตามสูตรโบราณ และเป็นเอกลักษณ์ของชาวทุ่งไธ้มควบคู่ไปกับวัฒนธรรมใหม่จากทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่

2. สร้างแรงจูงใจในการสร้างเครือข่าย ทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่เพิ่มมากขึ้น เพิ่มองค์ความรู้การออกแบบ และมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างกลุ่มเป้าหมายในต่างประเทศเพิ่มเติม เช่น เดนมาร์ค และฐานลูกค้าประเทศญี่ปุ่นที่สนใจสีของห่อมธรรมชาติ โดยมีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง และทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่จะรับหน้าที่ออกงานแสดงสินค้า รายได้จากการจำหน่ายสินค้า 5% จะแบ่งเพื่อสนับสนุนให้ตัวแทนที่ไปร่วมกิจกรรม

3.3.2 ประโยชน์ต่อชุมชน

1. กลุ่มฯ เป็นต้นแบบในการดำเนินกิจกรรมที่ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการผลิตเน้นการย้อมผ้าโดยใช้สีจากธรรมชาติ (ห้อมเปียก) มีการใช้ต้นห้อมและใบห้อมอย่างมีคุณค่าทุกส่วน เพื่อลดการเกิดขยะจากกระบวนการผลิต

2. ส่งเสริมให้สมาชิกและคนในชุมชนปลูกห้อมเพื่อขยายพื้นที่ปลูกห้อมในชุมชนและตกลงราคากับชุมชนที่มีการปลูกห้อมและรับซื้ออย่างต่อเนื่อง โดยจะรวบรวมตามความต้องการของสมาชิกและสั่งซื้อในปริมาณมาก สร้างรายได้ให้ชุมชนและเกิดการฟื้นฟูหมู่บ้านกลับมาปลูกต้นห้อมขึ้นอีกครั้ง

3. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนเป็นศูนย์ประสานการให้ความช่วยเหลือในชุมชน

3.3.3 การขยายผล

1. เป็นกลุ่มเป้าหมายของนักวิจัยและอาจารย์เพื่อศึกษาค้นคว้าการทำวิจัย/วิทยานิพนธ์ในการถอดองค์ความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ของการปลูก การขยายพันธุ์ และศึกษาวิธีการทำห้อมเปียกจากปราชญ์ชาวบ้านในการผลิตผ้าหม้อห้อม และการประยุกต์เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรการเกษตรต่อไป

2. การติดต่อจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เข้ามาศึกษาดูงานในทุกขั้นตอนกระบวนการในการผลิตผ้าหม้อห้อม และเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้เผยแพร่วิธีการทำห้อมเปียก จากปราชญ์ชาวบ้านให้กับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

3. มีร้านค้าของกลุ่มและเครือข่าย โดยร้านค้าของกลุ่มเป็นจุดแสดงสินค้า จำหน่ายให้นักท่องเที่ยว และการศึกษาดูงาน โดยมีการนำรายได้ 10% จากการขายเพื่อใช้บริหารจัดการกลุ่ม

3.4 เป้าหมายการบริหารจัดการกลุ่มในอนาคต

3.4.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์ ผสมผสานการออกแบบ

การสร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นจุดแข็งของกลุ่ม เปรียบเสมือนทัพหน้า โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นทัพหลัง เข้ามาขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย และมีความหลากหลาย เพื่อพัฒนารูปแบบของผ้าหม้อห้อม ในการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย ในห้าง modern trade โดยทายาทฯ นำเทคนิคการตัดเย็บผสมผสานกับความรู้ทางด้าน แฟชั่นดีไซน์ให้กับผ้าหม้อห้อมให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ที่น่าสนใจ อีกทั้ง การประชาสัมพันธ์ การออกแสดงสินค้าตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น เพื่อให้เกิด Business Matching กับลูกค้าในแต่ละภูมิภาคของประเทศ และลูกค้าในต่างประเทศ

3.4.2 พัฒนาแนวทางการสื่อสารระหว่างสมาชิกในแต่ละรุ่น

คนรุ่นเก่า มีคลังความรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา (ลายปักผ้า) ส่วนคนรุ่นใหม่ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ช่วยลดกระบวนการย้อม โดยทักษะการใช้ Social Media ในการตลาด แนะนำการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการย้อมผ้า ประหยัดเวลา ลดกำลังคน สอดคล้องกับแนวคิด “ทำน้อย ได้มาก” โดยใช้แนวทางคนรุ่นใหม่ทำให้คนรุ่นเก่าเห็น อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อใจ ต้องใช้เวลา และการประนีประนอมซึ่งกันและกัน

3.4.3 การจัดการเงินทุน

การดำเนินกิจกรรมสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มฯ และคนในชุมชน ช่วยลดปัญหาการว่างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่สังคมเมือง ส่งผลให้ กลุ่มและสมาชิกกลุ่มฯ มีการเจริญเติบโตและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจดีขึ้น โดยไม่มีหนี้สิน กลุ่มฯ บริหารจัดการให้สมาชิกกู้ยืมเป็นเงินทุนในการผลิตสินค้าให้เพียงพอกับความต้องการ เมื่อลูกค้ามีการสั่ง Order เข้ามา โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/ครั้ง จากเงินที่กู้ไป โดยดอกเบี้ยที่ได้จะนำมาบริหารจัดการกลุ่มเป็นเงินปันผล สวัสดิการ และทุนการศึกษา ให้กับบุตรหลานของสมาชิก รวมถึงกรณีการเสียชีวิตของสมาชิกด้วย ทำให้มีผู้สนใจ อยากร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มตามมา

4. ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

4.1 บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดแพร่

เมื่อปี 2546 ได้รับการสนับสนุนจากเกษตรตำบลในการรวมกลุ่ม โดยได้ให้ความใส่ใจและนำความรู้ต่าง ๆ มาสนับสนุน เริ่มจากความมั่นคงทางด้านอาหารของชุมชนและการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ ซึ่งในเวลานั้นทางกลุ่มได้ใช้กระบวนการกลุ่มและวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง จึงทำผ้าหม้อห้อมขึ้นมาโดยเปิดรับเป็น order จากบุคคลทั่วไป เมื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกและชุมชนจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่ม หลังจากนั้นได้มีการออมทรัพย์กลุ่มขึ้น ณ เวลานั้นมีสมาชิก 9 คน และสมาชิกก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในเวลานั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้แนะนำการส่งเสริมองค์ความรู้ในกระบวนการกลุ่ม การออกร้าน การสนับสนุนปัจจัย และการบริหารจัดการกองทุนในการรวมกลุ่ม การออมทรัพย์เพื่อเป็นทุน และการบริหารจัดการรวมถึงให้กู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่สมาชิก

4.2 แนวคิดการขับเคลื่อนของประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

“การเข้าหาหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้กลุ่มฯ เป็นที่รู้จัก เมื่อได้รับโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็เข้าร่วมด้วยความตั้งใจเพื่อให้กลุ่มเป็นเป้าหมายมีคุณภาพ นำมาพัฒนาและสร้างโอกาสให้แก่กลุ่ม อยู่ตลอดเวลา มีแนวคิดหลักในการบริหารจัดการกลุ่ม คือ **“แบ่งหน้าที่การดำเนินงาน เพื่อร่วมขับเคลื่อนงานทั้งกลุ่ม”** และมีหลักการในการทำงาน คือ **“ต้องมีความซื่อสัตย์โปร่งใส สมาชิกมีความพอใจ สร้างความประทับใจ เชื่อมั่น ความรัก และความสามัคคีในกลุ่ม”** ทำให้กลุ่มมีความก้าวหน้าเป็นที่รู้จัก มีแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ระดับผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย พัฒนาฝีมือของสมาชิกให้ตรงตามความต้องการของตลาด ประสานของบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อมาพัฒนากลุ่ม ทั้งองค์ความรู้ และปัจจัยการผลิต ให้สมาชิกทุกคนสวมใส่ผ้าหม้อห้อมให้เป็นที่ยู่งัก การณรงค์ให้มีการใส่ผ้าหม้อห้อมในหน่วยงานราชการ และส่งเสริมให้ทายาทรุ่นใหม่เข้าถึงองค์ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงสถาบันการศึกษาเพื่อมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ อีกด้วย

คุณแม่บุญมี อ่อนน้อม

ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งไธ้ง หมู่ 5

4.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิก

สมาชิกกลุ่มๆ เข้าร่วมประชุมกลุ่มและแสดงความคิดเห็นร่วมกันรับรู้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกตลอดจน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม พัฒนาตนเองให้สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นได้ และให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องหรือขยายกิจกรรมให้หลากหลายมากขึ้น โดยกลุ่มๆ แบ่งคณะกรรมการออกเป็นแต่ละฝ่าย จำนวน ๓ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายผลิตและควบคุมคุณภาพ

ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานรับยอดจำนวนสั่งซื้อผ้าจาก ฝ่ายการตลาดมากระจายงานให้สมาชิกผลิตตามจำนวนที่ลูกค้าสั่งและนำมาส่งที่กลุ่ม การควบคุมคุณภาพการผลิตสินค้า โดยตรวจสอบทุกขั้นตอนของ กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตตามมาตรฐานที่กำหนด

1

3

2

ฝ่ายออมทรัพย์

ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อส่งเสริมให้มีการประหยัดและออมเงินในรูปแบบเงินฝาก จะให้บริหารเงินทุนกู้ยืม เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพ และมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมาชิกกลุ่มเพิ่มและการระดมหุ้นของกลุ่มและสวัสดิการของสมาชิก ส่งเสริมสมาชิกให้มีความสามัคคี การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และการตลาด

ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการตลาด การวางแผน และดำเนินการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับองค์กรด้วยการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ และวิเคราะห์ ข้อมูลทางการตลาดนำข้อมูล ความต้องการสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ให้แก่กลุ่ม ๆ จะได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงสินค้าและบริการ ขึ้นมาใหม่ ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า

4.4 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

กลุ่มฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มสถาบันต่าง ๆ ทั้งทางด้านผลิต การตลาด และด้านความรู้ ที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดแพร่ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองแพร่ เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแพร่ และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแพร่ ทำให้สมาชิกกลุ่มฯ มีความรู้ ความชำนาญในการผลิตผ้าหม้อห้อม จนสามารถพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มได้เป็นอย่างดี

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งโฮ้ง หมู่ 5 ยังเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานอีกหนึ่งแห่งของตำบลทุ่งโฮ้ง โดยเป็นจุดสาธิตและฝึกปฏิบัติด้านทักษะการประกอบอาชีพให้แก่นักเรียนเยาวชน และผู้ที่สนใจได้เรียนรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ตลอดจนจนเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จ (KEY SUCCESS FACTORS) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทุ่งโจ้ง หมู่ 5 จังหวัดเพชร

**บทบาทของ
เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร
อำเภอเมือง จังหวัดเพชร**

- สนับสนุนการรวมกลุ่ม และวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง
- ถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนเชิงจิต
- สนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการองค์ความรู้ในกลุ่ม
- ประสานงานเพื่อการจดจกราน จำหน่ายสินค้า

**การมีส่วนร่วมของ
ภาคีเครือข่าย**

- สนับสนุนเชิงจิต การฝึกอบรม
- การประชาสัมพันธ์และการแสดงสินค้า

**แนวคิดการจับคู่ของ
ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร**

- การเข้าหาหน่วยงานภาครัฐ และร่วมทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ
- มีหลักการในการบริหารจัดการกลุ่ม คือ "เป็นหน้าที่การดำาเนินงาน เพื่อร่วมขับเคลื่อนงานกับกลุ่ม"
- มีหลักการในการทำงาน คือ "ด้วยความซื่อสัตย์โปร่งใส สมาชิกมีความพอใจ สร้างความประทับใจ ซื่อมัน ความรักและความสามัคคีในกลุ่ม"
- ตั้งเป้าหมาย ต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอนาคต

**การมีส่วนร่วมของ
สมาชิก**

- เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
- ร่วมแรง ร่วมใจพัฒนา
- เป็นการทำงานชัดเจน

การยกระดับองค์การเกษตรกรพื้นฐานสู่สถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ

กรณีศึกษา : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอ่าวขุ่นไฮ่ง หมู่ ๒ อังฮวดแฉ่ง

ปรึกษา

นางปทุมย นุช วงศรรวรกุล

ผู้อำนวยการกองพัฒนาเกษตรกร

เจีบเจีบง

นางสุวิสาข์ คนเจน

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

นางสาวพันธ์ทิพย์ ดำศรีสุข

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวขวัญชนก สีทองแจ้

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นายเกรียงไกร แสงไข

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

อ็ดข่าโดม

กลุ่มพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร

กองพัฒนาเกษตรกร

กองพัฒนาเกษตรกร
กรมส่งเสริมการเกษตร